

Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право
УДК 342.951:351

Дем'янчук Юрій Вікторович

*кандидат юридичних наук, доцент, докторант кафедри
адміністративного права і процесу та митної безпеки
Університет державної фіскальної служби України*

Демьянчук Юрий Викторович

*кандидат юридических наук, доцент, докторант кафедры
административного права и процесса и таможенной безопасности
Университет государственной фискальной службы Украины*

Demianchuk Yurii

*Candidate of Law, Associate Professor, Doctoral Student of the Department of
Administrative Law and Process and Customs Security
University of the State Fiscal Service of Ukraine*

Новак Ярослав Віталійович

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри «Право та соціально-поведінкові науки»
Білоцерківський інститут економіки та управління
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»*

Новак Ярослав Витальевич

*кандидат юридических наук, доцент,
доцент кафедры «Право и социально-поведенческие науки»
Белоцерковский институт экономики и управления
Открытого международного университета развития человека «Украина»*

Novak Yaroslav

*Candidate of Law, Associate Professor,
Associate Professor of the Department «Law and Social-Behavioral Sciences»
Bila Tserkva Institute of Economics and Management of the
Open International University of Human Development «Ukraine»*

**АКТУАЛЬНІ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ АНТИКОРУПЦІЙНІ
НОРМИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ**
**АКТУАЛЬНЫЕ АДМИНИСТРАТИВНО-ПРАВОВЫЕ
АНТИКОРРУПЦИОННЫЕ НОРМЫ СТРАН ЕВРОПЕЙСКОГО
СОЮЗА**
**ACTUAL ADMINISTRATIVE AND LEGAL ANTI-CORRUPTION
NORMS OF THE EUROPEAN UNION COUNTRIES**

Анотація. Статтю присвячено аналізу та вивченню адміністративно-правових антикорупційних норм країн Європейського Союзу, із метою вдосконалення ефективних засобів запобігання та протидії корупції в Україні.

Полягає в аналізі та вивченні Європейського Союзу розробки принципів і заходів запобігання та протидії корупції, із метою розробки ефективних засобів запобігання та протидії корупції в Україні.

Стратегічні засоби подолання корупції Європейського Союзу ґрунтуються на тому, що заходи щодо діяльності по боротьбі з корупцією, спрямована на подолання факторів корупції.

Антикорупційна основа сформована у правовому статусі органів влади, в порядку їх формування та діяльності. Своїми можливими інструментами в запобіганні та протидії з корупцією має Уряд. Перш за все, за допомогою вдосконалення адміністративно-правових норм, викорінюючи корупційні акценти у ньому; удосконалюючи наявну працю керуючих органів, ліквідуючи адміністративні основи; контролюючи розподіл бюджетних асигнувань; створюючи новітні механізми по боротьбі з корупцією; співпраця з інститутами громадянського суспільства. Одним із серйозних механізмів, що дозволяють Уряду боротися з наявною корупцією, є парламентський діючий контроль за спостереженням діяльності органів державної влади, а також інших

суб'єктів власності. До таких, у першу чергу, належать заходи, що здійснюються в межах діяльності комісії Уряду.

Варто запровадити обов'язкове, підтверджене, інформаційну прозорість прийняття управлінських рішень державної влади. Необхідно оприлюднювати списки чиновників, засуджених за корупційну діяльність, зловживання владою, казнокрадство, перевищення службових повноважень. Доцільно довічно забороняти таким особам займати посади на державній службі.

Необхідно створити єдиний прозорий антикорупційний аналіз діючого законодавства та паралельно розробити програму кваліфікованих кадрів. Головні умови – прилюдний, відкритий конкурсний відбір кандидатів.

Ключові слова: адміністративно-правові антикорупційні норми, Європейський Союз, антикорупційні заходи, антикорупційна політика, заходи запобігання та протидії корупції.

Аннотація. Стаття посвячена аналізу и изучению административно-правовых антикоррупционных норм стран Европейского Союза, с целью совершенствования эффективных средств предотвращения и противодействия коррупции в Украине..

Заключається в аналізі и изученні Європейського Союзу розробки принципів и мер предупреждения и противодействия коррупции, с целью разработки эффективных средств предотвращения и противодействия коррупции в Украине.

Стратегические средства преодоления коррупции Европейского Союза основываются на том, что меры по деятельности по борьбе с коррупцией, направленная на преодоление факторов коррупции.

Антикоррупционная основа сформирована в правовом статусе органов власти, в порядке их формирования и деятельности. Своими

возможными инструментами в предотвращении и противодействии с коррупцией должна правительство. Прежде всего, с помощью совершенствования административно-правовых норм, искореняя коррупционные акценты в нем; совершенствуя имеющуюся работу управляющих органов, ликвидируя административные основы; контролируя распределение бюджетных ассигнований; создавая новые механизмы по борьбе с коррупцией; сотрудничество с институтами гражданского общества. Одним из серьезных механизмов, позволяющих Правительству бороться с имеющейся коррупцией, является парламентский действенный контроль за наблюдением деятельности органов государственной власти, а также других субъектов собственности. К таким, в первую очередь, относятся мероприятия, осуществляемые в рамках деятельности комиссий Правительства.

Стоит ввести обязательное, подтвержденное, информационную прозрачность принятия управленческих решений государственной власти. Необходимо обнародовать списки чиновников, осужденных за коррупционную деятельность, злоупотребление властью, казнокрадство, превышение служебных полномочий. Целесообразно пожизненно запрещать таким лицам занимать должности на государственной службе.

Необходимо создать единый прозрачный антикоррупционный анализ действующего законодательства и параллельно разработать программу квалифицированных кадров. Главные условия - публичный, открытый конкурсный отбор кандидатов.

Ключевые слова: *административно-правовые антикоррупционные нормы, Европейский Союз, антикоррупционные меры, антикоррупционная политика, меры предотвращения и противодействия коррупции.*

Summary. *The article is devoted to the analysis and study of administrative and legal anticorruption norms of the European Union countries with the aim of improving effective means of preventing and counteracting corruption in Ukraine.*

It is in the analysis and study of the European Union to develop principles and measures for the prevention and counteraction of corruption in order to develop effective means of preventing and combating corruption in Ukraine.

Strategic remedies for combating corruption in the European Union are based on the fact that anti-corruption measures aimed at overcoming the factors of corruption.

The anticorruption basis is formed in the legal status of the authorities in the order of their formation and activity. The Government has its possible tools in preventing and combating corruption. First of all, with the help of improvement of administrative-legal norms, eliminating corruption accents in it; improving the existing work of the governing bodies, eliminating administrative grounds; controlling the distribution of budget allocations; creating the latest anti-corruption mechanisms; cooperation with civil society institutes. One of the serious mechanisms that allows the Government to combat existing corruption is the parliamentary control over the monitoring of the activities of public authorities, as well as other subjects of property. These, in the first place, include measures taken within the framework of the activities of the commissions of the Government.

It is necessary to introduce mandatory, verified, informational transparency in the adoption of management decisions of state power. It is necessary to publish the lists of officials convicted of corruption, abuse of power, embezzlement, excess of official authority. It is expedient to forever prohibit such persons from holding positions in the civil service.

It is necessary to create a single transparent anti-corruption analysis of the current legislation and to develop a program of skilled personnel in parallel. The main conditions are open, open competitive selection of candidates.

***Key words:** administrative and legal anticorruption norms, the European Union, anti-corruption measures, anti-corruption policy, measures for prevention and counteraction of corruption.*

Постановка проблеми. Дослідження компанії Ernst & Young визначає, що Україна зайняла перше місце по корупції серед 41 країни. У 2018 році Україна у даному рейтингу зайняла сьоме місце. У десятку корупційних країн, окрім України, ввійшли Кіпр, Греція, Словаччина, Хорватія, Кенія, Південна Африка, Угорщина, Індія й Єгипет. Найменш корупційними країнами здобули Данія, Норвегія, Фінляндія, Швейцарія та Швеція.

У ході дослідження було проведено 4 100 інтерв'ю у 41 країні. Опитувалися члени рад директорів, керівники середньої і вищої ланки. В Україні опитали 100 співробітників компаній [1].

Виявилося, в Україні число респондентів, які зауважують, що корупція у країні становить приблизно 79 відсотків.

Таким чином, необхідно з'ясувати актуальні причини поширення корупції в Україні та можливостей виникнення антикорупційних норм країн Європейського Союзу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про активну розробку даної порушеної тематики, зокрема підґрунтям статті стали праці науковців, як Тильчик О. В. [15], Білоуса В. Т. [9], Суббота А. І. [14], Литвиненка В. І. [13], Гвоздецького В. Д. [11], Дем'янчука Ю. В. [12], Боднарчука О. Г. [10]; нормативно-правова база, Закони України, галузеві та міжгалузеві нормативно-правові акти, чинне законодавство зарубіжних країн.

Метою статті є аналіз адміністративно-правових антикорупційних норм країн Європейського Союзу та їх запровадження в діюче законодавство України.

Виклад основного матеріалу. Корупція дуже сильно спотворює авторитет влади, знижує інвестиції загалом країни, ліквідує право як основний механізм управління життя держави та суспільства, унеможлиблюючи судову гілку влади, уповільнює побудову правових основ держави України уцілому. Дане „зло” стало найактуальнішою проблемою розвитку України, що відтворює структурний механізм.

Відповідно до норми Єгипту „Держава зобов’язується боротися з корупцією, а Закон визначає компетентні контролюючі органи й організації. Контролюючі органи й організації здійснюють координацію один з одним у боротьбі з корупцією, зміцнення цінностей чесності та прозорості з метою належного здійснення державних функцій, охорони державних коштів, розвитку та виконання національної стратегії боротьби з корупцією у співпраці з іншими компетентними контролюючими органами й організаціями в порядку, визначеному Законом” [2].

Урядовці Франції (уключаючи Прем’єр-міністра) в індивідуальному порядку притягуються до кримінальної відповідальності за злочини або правопорушення, вчинені при виконанні своїх посадових обов’язків. Конституція Франції містить окремий розділ „Про кримінальну відповідальності членів Уряду”. Згідно Конституції Франції 1958 року „Урядовці несуть кримінальну відповідальність за Акти, вчинені ними при виконанні своїх функцій і кваліфікуються як злочини або делікти на момент їх здійснення. Вони підсудні Суду Республіки” [3]. Так, у Франції конституційним переглядом заснований особливий Орган, що здійснює судовий розгляд у справах про правопорушення Урядовців. Це Суд Республіки, формований палатами Парламенту та Касаційним Судом. Даний орган складається із 15 членів: 12 парламентаріїв, обраних порівну в

кожній палаті Парламенту і 3 суддів Касаційного Суду, один з яких головує в даному Органі.

На сьогодні у світі відсторонені від займаної посади в порядку Імпічменту десять глав держав, причому шість із них за звинуваченнями в корупції і зловживанні владою [6].

Із нашої точки зору, доцільно було би включити в загальний перелік норм, висунутих Конституцією до кандидата у Президенти, члену Уряду чи іншого чиновника вимог, що носять моральні норми. Так, Конституція Сінгапуру серед усіх інших вимог, що висуваються до кандидата на пост Президента, закріплює вимогу „бути людиною чесною, з хорошим характером і репутацією” [6].

Помітне місце в даному, по праву займає Сінгапур [7, с. 126]. Згідно „Індексу сприйняття корупції” організації Transparency International за 2017 рік, Сінгапур зайняв 7-у позицію серед найбільш „чистих” країн пропустивши вперед Нову Зеландію, Данію, Фінляндію, Швецію, Швейцарію та Норвегію [8].

Аналізуючи причини успіху Сінгапуру в даній сфері Л. В. Гладченко виділяє кілька основних його компонентів: політична воля вищого керівництва країни, при якій проблеми боротьби з корупцією лягли в основу національної стратегії (суб’єктивний фактор); ліквідація спонукальних мотивів для скоєння корупційних дій шляхом формулювання та затвердження на практиці принципів „чесного та непідкупного Уряду”, поширення їх на всю державну службу (особистий приклад у справі застосування Закону традиційно показують „перші особи” держави, які наводять дані про стан, доходи, комерційні інтереси); формування неприйняття даного явища в Сінгапурському суспільстві. Унаслідок цілеспрямованої лінії керівництва, здійснювалася під гаслом „Хочеш перемогти корупцію, будь готовий відправити за ґрати своїх друзів і родичів”, були зламані деякі стереотипи суспільної свідомості [7,

с. 130–135]. У системності вжитих заходів привело до того, що корупція здійснила перехід в розряд соціально неприйнятних дій-зловживань.

Висновки. Таким чином, новітня Антикорупційна діяльність сучасної держави повинна мати обґрунтування на таких позиціях:

- постійний Антикорупційний механізм діючого законодавства України;
- децентралізація управлінь державного процесу;
- формування серйозного постійного механізму за фінансовим становищем чиновників;
- інформаційна відкритість управлінь держави;
- створення структури постійної перевірки державних органів на присутність корупції;
- постійне вдосконалення та покращення правоохоронної ланки;
- запровадження постійного дистанційного зв'язку між громадянином і Урядом;
- передбачити індивідуальні адміністративні управлінські заходи державного службовця – рейтинг довіри громадськості.

Література

1. Згідно з дослідженням ЕУ, керівникам не вдається ефективно формувати принципи ділової етики [Електронний ресурс]. - 2017. - Режим доступу: <http://www.eu.com/ua/uk/newsroom/news-releases/news-eu-senior-managers-failing-to-set-right-tone-on-business-ethics-finds-eu-fraud-survey>.
2. Конституція Єгипта 2014 года [Електронний ресурс]. - 2017. - Режим доступу: <http://worldconstitutions.ru/?p=1013&page=5>.
3. Конституція Французької Республіки от 04.10.1958 [Електронний ресурс]. - 2017. - Режим доступу: <http://www.conseilconstitutionnel.fr/conseilconstitutionnel/francais/laconstit>

- ution/la-constitution-101du-4-octobre-1958/texte-integral-de-la-constitution-de-1958.5074.html.
4. Droit constitutionnel. Louis Favoreu, Patrick Gaia, Richard Ghevontian, Jean-Louis Mestre, Otto Pfersmann, Andre Roux, Guy Scoffoni. – Paris: DALLOZ, 2008. - 1056 p.
 5. Соколов Н. В. Современные проблемы импичмента в связи с коррупционными нарушениями: опыт Бразилии. Конституционное право и проблемы коррупции: видение молодых ученых: коллективная. Монография / отв. ред. канд. юр. наук. С. Н. Шевердяев. М.: Юстицинформ, 2016. - 452 с.
 6. Конституция Сингапура [Электронный ресурс]. - Режим доступа: <http://worldconstitutions.ru/?p=294>.
 7. Гладченко Л. В. Об опыте Сингапура по противодействию коррупции. Проблемы национальной стратегии. - № 3 (24) - 2014. - 126–138 с.
 8. Corruption Perceptions Index 2016. Transparency International : website. [Электронный ресурс]. - Режим доступа: http://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017
 9. Білоус В. Т. Координація боротьби з економічною злочинністю. Монографія: Ірпінь, Академія ДПС України, 2002. - 449 с.
 10. Боднарчук О. Г. Теоретичні основи та адміністративно-правові механізми протидії корупції в Державній кримінально-виконавчій службі України. Монографія: Київ, „Центр учбової літератури”, 2016. - 462 с.
 11. Гвоздецький В. Д. Адміністративно-правові та організаційні засади запобігання і протидії корупції в Україні: автореф. дис ... д-ра юрид. наук. Київ, 2013. - 36 с.

12. Дем'янчук Ю. В. Сучасні адміністративно-правові засоби запобігання та протидії корупції у системі державної служби України. Право та інновації. № 4, Київ, 2016. - с. 92–97.
13. Литвиненко В. І. Концепція адміністративно-правового забезпечення протидії корупції в Україні: дис. ... д-ра. юрид. наук. Київ, 2015. - 400 с.
14. Суббот А. І. Участь громадськості в запобіганні та протидії корупції. Вісник Національної академії прокуратури України. № 4, Київ, 2014. - с. 56–62.
15. Тильчик О. В. Реформування податкової системи України: сучасні виклики й орієнтири. Монографія: за заг. ред. П. В. Пашка, Л. Л. Тарангул. Ірпінь, НДЦ ПО НУДПСУ, 2015. - 570 с.

References

1. According to the EY study, managers can not effectively form the principles of business ethics [Electronic resource]. - 2017. - Access mode: <http://www.ey.com/ua/uk/newsroom/news-releases/news-ey-senior-Managers-failing-to-set-right-tone-on-business-ethics-finds-ey-fraud-survey>.
2. The Constitution of Egypt, 2014 [Electronic resource]. - 2017. - Access mode: <http://worldconstitutions.ru/?p=1013&page=5>.
3. Constitution of the French Republic dated 04.10.1958 [Electronic resource]. - 2017. - Access mode: <http://www.conseilconstitutionnel.fr/conseilconstitutionnel/francais/la-constitution/la-constitution-101du-4-octobre-1958/texte-integral-de-la-constitution-de-1958.5074.html>
4. Droitconstitutionnel. Louis Favoreu, Patrick Gaia, Richard Ghevontian, Jean-Louis Mestre, Otto Pfersmann, Andre Roux, Guy Scoffoni. Paris: DALLOZ, 2008. - 1056 p.

5. Sokolov N. V. Current problems of impeachment in connection with corruption violations: the experience of Brazil. Constitutional law and problems of corruption: a vision of young scientists: a collective monograph / diss. Ed. Cand. jur sciences S. N. Sheverdyev. M.: Justiinform, 2016. - 452 pp.
6. The Constitution of Singapore [Electronic resource]. - 2017. - Access mode: <http://worldconstitutions.ru/?p=294>
7. Gladchenko L. V. About Singapore's Experience in Coping with Corruption. Problems of the national strategy. No. 3 (24) 2014. 126–138 p.
8. Corruption Perceptions Index 2016. Transparency International: website [Electronic resource]. - 2017. - Access mode: http://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index_2017
9. Bilous V. T. Coordination of the fight against economic crime. Monograph: Irpen, Academy of DPS of Ukraine, 2002. - 449 p.
10. Bodnarchuk O. G. Theoretical Foundations and Administrative-Legal Mechanisms for Combating Corruption in the State Criminal Execution Service of Ukraine. Monograph: Kyiv, „Center for Educational Literature”, 2016. - 462 p.
11. Gvozdetsky V. D. Administrative and legal and organizational principles of prevention and counteraction of corruption in Ukraine: author's abstract. dis ... dr juryd. sciences Kyiv, 2013. - 36 p.
12. Demianchuk Yu. V. Modern administrative and legal means of prevention and counteraction of corruption in the system of civil service of Ukraine. Law and Innovation. No. 4, Kyiv, 2016. - p. 92-97.
13. Litvinenko V. I. The Concept of Administrative and Legal Support to Combating Corruption in Ukraine: Diss. ... doctor lawyer sciences Kyiv, 2015. - 400 p.

14. Subbot A. I. Participation of the public in the prevention and counteraction of corruption. Bulletin of the National Academy of Public Prosecutor of Ukraine. No. 4, Kyiv, 2014. - P. 56–62.
15. Tilchik O. V. Reforming the Tax System of Ukraine: Modern Challenges and Landmarks. Monograph: for colleagues. Ed. P.V. Pashka, L. L. Taragul. Irpin, NDC of the NUDPSU, 2015. - 570 p.